

Integrovaný regionálny operačný program 2014-2020

Metodické usmernenie

Riadiaceho orgánu pre Integrovaný regionálny operačný program

č. 6

pre pravidlá pre doplnkové využitie infraštruktúry

Verzia:	1.0
Určené pre:	žiadatelia a prijímatelia NFP z IROP
Dátum platnosti:	21.12.2016
Dátum účinnosti:	21.12.2016
Schválil:	Ing. Marek Mitošinka, generálny riaditeľ sekcie programov regionálneho rozvoja

Obsah

1. Skratky a definície	3
2. Úvod.....	3
3. Doplnkové využitie infraštruktúry	4
4. Príklady hospodárskych aktivít	5
5. Postup sledovania doplnkového využitia infraštruktúry	6
5.1 Príprava projektového zámeru	6
5.2 Príprava žiadosti o NFP	7
5.3 Administratívne overenie projektového zámeru / žiadosti o NFP.....	7
5.4 Realizácia projektu a obdobie udržateľnosti projektu	7
6. Prílohy	9

1. Skratky a definície

Skratky

EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
NFP	Nenávratný finančný príspevok
RO	Riadiaci orgán

Definície

- Infraštruktúrou** sa pre účely tohto usmernenia rozumie konkrétna funkčná jednotka napr. laboratórium, učebňa, dielňa, ktorá vďaka svojej organizačnej štruktúre, materiálno-technickému vybaveniu a personálu dokáže samostatne vykonávať hospodárske aktivity využívajúc pri tom rovnaké vstupy (materiál, zariadenie, pracovná sila a fixný kapitál) ako pri nehospodárskej činnosti, a to bez ohľadu na právnu subjektivitu žiadateľa/prijímateľa. Ak je hospodársky využívaná iba časť funkčnej jednotky (napr. zariadenie - počítač, prístroj, stroj) a nie celá funkčná jednotka, rozumie sa pod hospodársky využívanou infraštruktúrou pre účely sledovania využitia jej ročnej kapacity iba táto časť funkčnej jednotky.
- Celkovou ročnou kapacitou infraštruktúry** sa pre účely tohto usmernenia rozumie údaj o maximálnom možnom využití podporenej zadanovej infraštruktúry prijímateľom v priebehu časového obdobia jedného roka. V závislosti od konkrétnych okolností môže byť na meranie ročnej kapacity infraštruktúry použitý napríklad ročný časový fond využívania infraštruktúry, veľkosť využívanej plochy podporenej infraštruktúry, ročná hodnota spotrebovaných vstupov (materiál, zariadenia, pracovná sila a fixný kapitál) a pod.

Celková ročná kapacita sa uvádza a sleduje pre daný kalendárny rok. Jej výpočet musí čo najlogickejšie odrážať podiel hospodárskeho využitia infraštruktúry na celkovej ročnej kapacite infraštruktúry.

2. Úvod

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR ako RO pre IROP vydáva toto usmernenie pre žiadateľov a prijímateľov NFP z IROP, ktorí budú využívať infraštruktúru podporenú z verejných prostriedkov prostredníctvom NFP na odplatné činnosti poskytované iným subjektom. Cieľom metodického usmernenia je úprava pravidiel pre hospodárske využitie infraštruktúry, ktorá prioritne slúži na nehospodárske účely v zmysle ods. 207 Oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v odseku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01)¹ tak,

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AC%3A2016%3A262%3ATOC>

aby bola verejná podpora v podobe NFP poskytnutá a využitá v súlade s existujúcou legislatívou upravujúcou štátnu pomoc.

Toto metodické usmernenie, ako aj každá jeho aktualizácia, nadobúda platnosť dňom jeho schválenia a účinnosť dňom jeho zverejnenia na webovom sídle RO pre IROP.

3. Doplnkové využitie infraštruktúry

V zmysle pravidiel Európskej komisie týkajúcich sa štátnej pomoci sa na nehospodárske činnosti financované úplne alebo čiastočne z verejných zdrojov nevzťahujú pravidlá štátnej pomoci. V praxi ale pri niektorých konkrétnych prípadoch nie je možné vylúčiť, že sa na podporenej infraštruktúre, ktorá má prioritne slúžiť na nehospodárske činnosti, nebudú ako sprievodné aktivity poskytovať aj hospodárske činnosti, t. j. odplátne služby, ktoré za trhových podmienok poskytuje prijímateľ prostredníctvom verejne podporenej infraštruktúry. Za splnenia určitých podmienok sa na takéto činnosti nemusia vzťahovať pravidlá štátnej pomoci. Ide o tzv. **doplnkové využitie** na nehospodárske aktivity určenej **infraštruktúry** i na hospodárske aktivity.

Koncept bol pôvodne používaný pri výskumnej infraštruktúre v rámci pravidiel regulujúcich štátnu pomoc v oblasti výskumu, vývoja a inovácií. Definovaný je v oznámení Komisie - Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (2014/C 198/1), ods. 15 písm. ff), ktoré vstúpilo do platnosti 1. júla 2014. Ak sa výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra využíva takmer výlučne na nehospodársku činnosť, na jej financovanie ako také sa nemusia vzťahovať pravidlá štátnej pomoci za predpokladu, že jej hospodárske využitie zostáva čisto vedľajšie, tzn. že ide o činnosť, ktorá je priamo spojená s prevádzkou výskumnej organizácie alebo výskumnej infraštruktúry a je pre ňu nevyhnutná alebo je neoddeliteľne previazaná s hlavným využitím na činnosti nehospodárskeho charakteru a jej rozsah je obmedzený. Na účely tohto rámca bude podľa Komisie táto podmienka splnená v prípade, že na hospodárske činnosti sa budú spotrebúvať presne tie isté vstupy (napríklad materiál, zariadenia, pracovná sila a fixný kapitál) ako na nehospodárske činnosti, a v prípade, že kapacita pridelená každoročne na takéto hospodárske činnosti nepresiahne 20 % celkovej ročnej kapacity príslušného subjektu.

Tento koncept rozšírila Komisia v ods. 207 Oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v odseku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01) všeobecne na akúkoľvek infraštruktúru. Podľa tohto odseku *"ak sa v prípade zmiešaného použitia infraštruktúra využíva takmer výlučne na nehospodársku činnosť, Komisia sa domnieva, že jej financovanie ako celok môže patriť mimo rozsah pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci, a to za predpokladu, že hospodárske využitie je čisto sprievodnou činnosťou, teda činnosťou, ktorá je priamo spojená s prevádzkou infraštruktúry a je pre ňu nevyhnutná alebo je neoddeliteľne spojená s jej hlavným nehospodárskym využitím. Za takýto by sa mal považovať prípad, keď hospodárske činnosti spotrebúvajú tie isté vstupy ako základné nehospodárske činnosti, napríklad materiál, vybavenie, prácu alebo fixný kapitál. Sprievodné hospodárske činnosti musia mať vzhľadom na kapacitu infraštruktúry obmedzený rozsah."*²

Na to, aby sa na takéto využitie infraštruktúry nevzťahovali pravidlá štátnej pomoci, t. j. aby išlo o doplnkové využitie infraštruktúry, musí teda byť:

1. infraštruktúra využívaná takmer výlučne na nehospodársku činnosť a hospodárske využitie môže byť iba čisto sprievodnou činnosťou a zároveň mať vzhľadom na kapacitu infraštruktúry obmedzený rozsah a

² Pozri ods. 207 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v odseku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01).

2. hospodárska činnosť priamo spojená s prevádzkou infraštruktúry a byť pre ňu nevyhnutná alebo neoddeliteľne spojená s jej hlavným nehospodárskym využitím, pričom sa spotrebúvajú tie isté vstupy ako na základné nehospodárske činnosti, napríklad materiál, vybavenie, práca alebo fixný kapitál.

Ak hospodárske činnosti, vykonávané na podporenej infraštruktúre počas doby odpisovania podporenej infraštruktúry prestanú mať len sprievodný charakter, tak aj sekundárne hospodárske činnosti môžu podliehať pravidlám štátnej pomoci. **Hospodárske využitie infraštruktúry možno považovať za vedľajšie (sprievodné), ak kapacita vyčlenená každý rok na túto činnosť neprekračuje 20 % celkovej ročnej kapacity infraštruktúry.**

4. Príklady hospodárskych aktivít

Príklady uvedené v tejto časti slúžia pre orientáciu v oblasti doplnkového využitia infraštruktúry. V praxi môžu nastať aj iné prípady, pričom RO/SO posudzuje ich doplnkovosť individuálne na základe konkrétneho využívania podporenej infraštruktúry. RO IROP odporúča prijímateľom vo všetkých prípadoch, kedy majú záujem hospodársky využívať podporenú infraštruktúru, vopred sa obrátiť na RO/SO, ktorý posúdi jej doplnkové využitie.

Príklady hospodárskych aktivít:

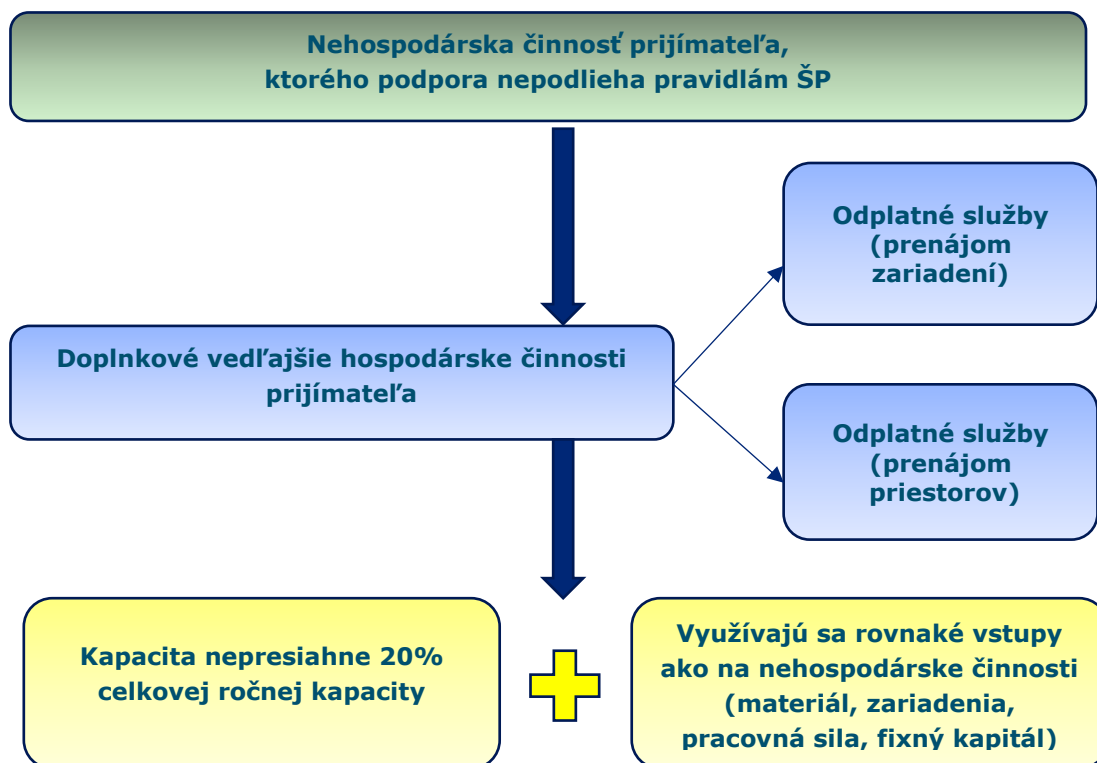
- Komerčné využitie prístroja, stroja, technického vybavenia, obstaranie ktorého bolo podporené z verejných prostriedkov: Pomer časového fondu stroja využitého na hospodárske činnosti na celkovej novej ročnej kapacite jeho využitia (príklad č. 1);
- Komerčný prenájom miestností, ktorých rekonštrukcia/vybavenie bolo podporené z verejných prostriedkov v prípade krátkodobého prenájmu na určité hodiny v týždni: Pomer počtu komerčne využitých hodín na celkovom možnom ročnom využití hodín, v ktorých je infraštruktúra dostupná (príklad č. 2);

Príklad č. 1: Zo zdrojov získaných z NFP je vybavená učebňa a jej zariadenie, vrátane prístrojov. Učebňa a jej zariadenie slúži na zabezpečenie vzdelávacieho procesu, ktorý je v zmysle existujúceho výkladu pravidiel štátnej pomoci chápaný ako nehospodárska aktivita. Prístroj zakúpený z NFP je vo večerných hodinách za odplatu poskytnutý komerčnému subjektu. Prijímateľ určí celkový ročný časový fond stroja na základe celkového počtu hodín v roku, počas ktorých je k prístroju možný prístup (napr. počet hodín dňa, v ktorých je škola otvorená, vynásobený počtom dní v roku, kedy je škola otvorená pre verejnosť). Prijímateľ sleduje celkový počet hodín, počas ktorých je prístroj využitý komerčne. Aby sa na projekt nevzťahovali pravidlá štátnej pomoci, nesmie pomer počtu hodín komerčného využitia na celkovom možnom počte hodín, počas ktorých je k prístroju možný prístup za rok presiahnuť 20 %.

Príklad č. 2: Zo zdrojov získaných z NFP je vybavená jazyková učebňa. Je využitá na zlepšenie edukačného procesu v rámci vnútroštátneho systému vzdelávania, ktorý v zmysle existujúceho výkladu pravidiel štátnej pomoci chápaný ako nehospodárska aktivita. Učebňa je vo večerných hodinách dva dni v týždni na jednu hodinu v priebehu troch mesiacov používaná na komerčné poskytovanie jazykových kurzov. Prijímateľ určí celkový počet hodín v roku, počas ktorých je učebňa prístupná (napr. počet hodín dňa, v ktorých je škola otvorená vynásobený počtom dní v roku, kedy je škola otvorená pre verejnosť). Prijímateľ sleduje celkový počet hodín, počas ktorých bola učebňa využitá komerčne. Aby sa na projekt nevzťahovali pravidlá štátnej pomoci, nesmie pomer počtu hodín komerčného využitia na celkovom možnom počte hodín, počas ktorých je do učebne možný prístup za rok presiahnuť 20 %.

Schéma č. 1 Príklady doplnkového využitia infraštruktúry

Pre doplnkovosť aktivity je teda nevyhnutné nielen dodržanie kvantitatívneho stropu 20% ročnej kapacity, ale aj naplnenie kvalitatívneho kritéria, ktoré spočíva v rovnakých vstupoch pre hospodárske aj nehopodárske aktivity.

5. Postup sledovania doplnkového využitia infraštruktúry

5.1 Príprava projektového zámeru

V prípade výziev na predkladanie projektových zámerov, kde existuje možnosť, že infraštruktúra podporená z IROP, ktorá nie je prioritne určená na hospodárske (komerčné) využitie, môže byť využívaná aj na odplatné činnosti, žiadateľ **v súhrnnom čestnom vyhlásení**, ktoré je súčasťou projektového zámeru, poskytne čestné vyhlásenie k využívaniu podporenej infraštruktúry na hospodárske účely.

Text čestného vyhlásenia: „čestne vyhlasujem, že v prípade, ak sa rozhodnem podporenú infraštruktúru využívať aj na hospodárske účely, pričom hospodárske využitie infraštruktúry nesmie presiahnuť 20% celkovej ročnej kapacity infraštruktúry, budem postupovať podľa Metodického usmernenia RO IROP č. 6 pre pravidlá pre doplnkové využitie infraštruktúry.“

5.2 Príprava žiadosti o NFP

V prípade výziev na predkladanie ŽoNFP³, kde existuje možnosť, že infraštruktúra podporená z IROP ktorá nie je prioritne určená na hospodárske (komerčné) využitie, môže byť využívaná aj na odplatné činnosti, žiadateľ **v súhrnnom čestnom vyhlásení**, ktoré je súčasťou žiadosti o NFP, poskytne čestné vyhlásenie k využívaniu podporenej infraštruktúry na hospodárske účely.

Text čestného vyhlásenia: „čestne vyhlasujem, že v prípade, ak sa rozhodnem podporenú infraštruktúru využívať aj na hospodárske účely, pričom hospodárske využitie infraštruktúry nesmie presiahnuť 20% celkovej ročnej kapacity infraštruktúry, oznámim túto skutočnosť vopred Riadiacemu /Sprostredkovateľskému orgánu pre IROP a budem postupovať v súlade s *Metodickým usmernením RO IROP č. 6 pre pravidlá pre doplnkové využitie infraštruktúry*. Som si vedomý, že porušenie princípov pre doplnkové využitie infraštruktúry zadefinovaných v *Metodickom usmernení RO IROP č. 6 pre pravidlá pre doplnkové využitie infraštruktúry* môže viesť k posúdeniu situácie ako podstatnej zmeny projektu, keď sa na projekt začnú vzťahovať pravidlá týkajúce sa štátnej pomoci s povinnosťou vrátiť NFP.“

5.3 Administratívne overenie projektového zámeru / žiadosti o NFP

Riadiaci /Sprostredkovateľský orgán pre IROP pri administratívnom overovaní projektového zámeru / žiadosti o NFP overí a skontroluje, či žiadateľ predložil čestné vyhlásenie podľa časti 5.1 alebo 5.2 tohto usmernenia.

V prípade nepredloženia/nesprávne vyplneného čestného vyhlásenia RO/SO postupuje v súlade s kapitolou 4.1.1 (pre projektové zámery) alebo 4.2.1 (pre žiadosti o NFP) Príručky pre žiadateľa IROP.

5.4 Realizácia projektu a obdobie udržateľnosti projektu

Podmienky pre doplnkové využívanie infraštruktúry:

- Prenájom, ponúkané služby alebo predávané výrobky musia byť ponúkané za trhových podmienok, v opačnom prípade môže konanie prijímateľa zakladať neoprávnenú štátnu pomoc, s ktorou sa spája povinnosť vymáhania, resp. vrátenia NFP alebo jeho časti.
- Prijímateľ je povinný viesť oddelené účty alebo sledovať v analytickom účtovníctve oddelene hospodárske a nehospodárske činnosti s cieľom predchádzať krížovému financovaniu hospodárskych činností cez nehospodárske. Sledovanie nákladov a príjmov každého typu aktivity a ich monitorovanie sa musí diať na ročnej báze. Dokladom pre toto sledovanie môže byť ročná účtovná závierka prijímateľa.
- Informáciu o hospodárskom využívaní infraštruktúry uvádza prijímateľ vo výročnej, záverečnej a následnej monitorovacej správe projektu. Pre výpočet využitia ročnej kapacity infraštruktúry využije prijímateľ ako pomôcku prílohu č. 2. Dokument vychádzajúci z prílohy č. 2 upravený na podmienky svojho projektu predkladá prijímateľ ako prílohu výročnej, záverečnej a následnej monitorovacej správy za každý kalendárny rok (predchádzajúci roku predloženia monitorovacej správy), v ktorom sa infraštruktúra hospodársky využívala.

³ Ak sa uplatňuje dvojkolový proces výberu projektov, uvedené sa sleduje aj vo výzvach na predkladanie projektových zámerov.

- Prijímateľ musí byť schopný jednoznačne preukázať doplnkovosť hospodárskeho využitia infraštruktúry počas obdobia realizácie projektu aj počas obdobia udržateľnosti projektu. V rámci pravidiel pre európske štrukturálne a investičné fondy sleduje Riadiaci /Sprostredkovateľský orgán pre IROP dodržiavanie stanovených pravidiel počas obdobia udržateľnosti projektu. Monitorovanie dodržiavania limitu 20% ročnej kapacity zo strany prijímateľa však má prebiehať počas celej doby odpisovania podporenej infraštruktúry. Na preukázanie sledovania doplnkového charakteru hospodárskeho využívania infraštruktúry prijímateľ uchováva podpornú dokumentáciu (napr. účtovné záznamy, rozvrh učebne, časový harmonogram komerčného prenájmu, zmluvy o prenájme a pod.). Prijímateľ sleduje využitie kapacity vždy pre konkrétny kalendárny rok. Zamestnanec Riadiaceho / Sprostredkovateľského orgánu pre IROP je oprávnený v priebehu finančnej kontroly na mieste vyžiadať si tieto dokumenty a prijímateľ je povinný ich predložiť.
- V prípade, že u jedného prijímateľa boli podporené viaceré infraštruktúry, ktoré sú používané na hospodárske účely, stanovené podmienky musí spĺňať každá oddelene.
- Príjmy z doplnkovej hospodárskej činnosti musia byť reinvestované výhradne do základných nehošpodárskych činností. Nesmú sa použiť na ďalšie rozširovanie hospodárskych činností, ktoré si majú udržiavať len doplnkový charakter.
- Ceny, za ktoré budú iným podnikom⁴ ponúkané a predávané služby pochádzajúce z hospodárskych činností, budú zodpovedať trhovým cenám. Prijímateľ na požiadanie predloží spôsob ich určenia.
- Prístup k infraštruktúre bude otvorený pre viacero používateľov a bude sa poskytovať na transparentnom a nediskriminačnom základe⁵.

Ak sa prijímateľ počas realizácie projektu alebo počas obdobia udržateľnosti projektu rozhodne, že má záujem začať využívať podporenú infraštruktúru aj doplnkovo hospodársky, bezodkladne predloží RO/SO **Oznámenie o doplnkovom využívaní podporenej infraštruktúry**, ktorého súčasťou musí byť aj **Vyhlásenie o využití podporenej infraštruktúry na hospodárske účely⁶ a Výpočet ročnej kapacity infraštruktúry⁷**. Pri stanovení metodiky výpočtu 20-percentného podielu z celkovej ročnej kapacity, ktorú bude na vlastné monitorovanie využívať a ktorú je potrebné uviesť vo vyhlásení, sa riadi príkladmi uvedenými v tomto usmernení a jeho prílohe č. 2. RO/SO zašle stanovisko k doplnkovému využitiu infraštruktúry do 1 mesiaca od doručenia Oznámenia o doplnkovom využívaní podporenej infraštruktúry.

RO/SO pred vydaním stanoviska overí a skontroluje, či sú splnené kritériá doplnkového využitia infraštruktúry (hospodárske využitie infraštruktúry zostáva čisto vedľajšie, tzn. že ide o činnosť, ktorá je priamo spojená s prevádzkou infraštruktúry a je pre ňu nevyhnutná alebo je neoddeliteľne previazaná s hlavným využitím na činnosti nehošpodárskeho charakteru a pričom jej rozsah je obmedzený), ako aj ďalšie podmienky jej využívania a v prípade pochybnosti o ich napĺňaní vyzve prijímateľa na doplnenie alebo úpravu.

Ak hospodárske využitie kapacity infraštruktúry určenej prioritne na nehošpodárske využitie prekročí 20% jej ročnej kapacity, nebude jej financovanie ako celok patriť mimo rozsah pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci, ale v zmysle ods. 205 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v odseku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01) sa tieto pravidlá budú na verejné financovanie jej vybudovania vzťahovať v rozsahu, v akom verejné

⁴ V zmysle definície podniku v ods. 1 čl. 107 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, t. j. subjektu, ktorý na trhu ponúka tovary alebo služby bez ohľadu na svoju právnu subjektivitu.

⁵ Prijímateľ bude uplatňovať rovnaký prístup voči všetkým záujemcom a klientom.

⁶ Príloha č. 1

⁷ Príloha č. 2

financovanie pokrýva náklady spojené s hospodárskymi činnosťami. V podmienkach IROP sa uvedená situácia riadi ustanoveniami zmluvy o poskytnutí NFP. Podľa aktuálneho znenia vzoru zmluvy o NFP ods. 3.9 ak v projekte, na ktorý sa nevzťahujú pravidlá štátnej pomoci prijímateľ zmení charakter aktivít alebo bude v rámci projektu alebo v súvislosti s ním vykonávať akékoľvek úkony, v dôsledku ktorých by sa pravidlá týkajúce sa štátnej pomoci stali uplatniteľnými na projekt, je povinný vrátiť alebo vymôcť vrátenie takto poskytnutej neoprávnenej štátnej pomoci spolu s úrokmi vo výške, v lehotách a spôsobom vyplývajúcim z príslušných právnych predpisov SR a právnych aktov EÚ. Prijímateľ je súčasne povinný vrátiť NFP alebo jeho časť v dôsledku porušenia tejto povinnosti v súlade s čl. 10 VZP. Keďže v prípade projektov IROP, ktoré využívajú infraštruktúru hospodársky iba doplnkovo, pôjde o projekty realizujúce nehospodárske činnosti, na ktoré sa pravidlá štátnej pomoci nevzťahujú a prekročením 20 % limitu dôjde k vytvoreniu situácie, keď sa na časť aktivít projektu začnú vzťahovať pravidlá štátnej pomoci, bude prijímateľ povinný postupovať v zmysle ods. 3.9 zmluvy o NFP a vrátiť alebo vymôcť vrátenie takto poskytnutej neoprávnenej štátnej pomoci.

Povinnosti prijímateľa, ktoré pre neho vyplývajú z právneho poriadku SR alebo z právnych aktov EÚ vo vzťahu k štátnej pomoci, zostávajú plnohodnotne aplikovateľné bez ohľadu na ich aktuálny výklad poskytnutý v tomto usmernení. Oblasť štátnej pomoci a jej aplikácia v členských štátoch Európskej Únie sa môže v priebehu času meniť v závislosti od zmien príslušnej legislatívy a od jej interpretácie a praktickej aplikácie Európskou komisiou a najmä súdmi Európskej Únie.

6.Prílohy

1. Vyhlásenie o využití podporenej infraštruktúry na hospodárske účely
2. Výpočet ročnej kapacity infraštruktúry